

4. Моцик Р. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів використовувати персональний комп'ютер як засіб навчальної діяльності : монографія / Р. Моцик ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський : [Зволейко Д. Г.], 2010. – 224 с.

УДК 373.2-053.2/.4(043.2)

МУХА Т.В., МИХАЙЛОВА К.В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ПЕРШОГО РОКУ ЖИТТЯ

Перший рік життя – це величезний стрибок у розвитку дитини. Слід відмітити, що головна роль у вихованні дитини першого року життя належить матері, яка повинна виховувати свою крихітку в атмосфері любові, ніжності, турботи, доброзичливості тощо.

Швидкий темп розвитку дитини на першому році життя потребує правильної організації життєдіяльності дітей, зокрема важливою умовою є правильний режим дня, який відповідає віковим та індивідуальним особливостям дітей. При правильному режимі забезпечується не тільки зміцнення здоров'я дитини, але і нормальний нервово-психічний розвиток. Не потрібно забувати, що з віком розвивається і працездатність нервової системи дитини, здатність активно діяти в період неспання [1]. Тому режим з досягненнями у розвитку дитини повинен змінюватися. На протязі першого року життя його потрібно змінювати чотири рази.

Режим для дітей раннього віку розроблений вченими Н.М.Щеловановим та І.М.Аксаріною доцільно використовувати під час виховання дитини у сім'ї. Годувати дитину потрібно після сну, а організовувати активну діяльність після годування. Не слід забувати, що при дотриманні режиму дня у дітей формується звичка до засинання і пробудження, у дітей хороший апетит та глибокий сон. Не слід забувати про використання загартовуючих процедур: обтирання, купання дитини; проводити з нею гімнастику, масаж тощо.

Протягом першого року життя у дітей потрібно формувати культурно-гігієнічні навички: привчати до чистоти та акуратності, висажування на гошок, привчати самостійно їсти з ложки спочатку напівгусту, а потім і густу їжу, пити з чашки, спочатку за допомогою дорослого, а потім і самостійно тощо [3].

Особливо важливо постійно спілкуватись з дитиною, співати колискових пісень, використовувати потішки, примовлянки, ігри-розваги тощо. З метою сенсорного розвитку важливо розвивати зорові та слухові сприймання, щоб дитина постійно під час періоду неспання діяла з іграшками, оглядала їх, наслідувала дорослого. Сприяє розвитку дитини також проведення з нею спільних ігор.

У цьому віці дитина буквально випромінює допитливість, вона дуже активна, а тому розвиваючі ігри для дітей першого року надзвичайно важливі. Гра в цьому віці допомагає дитині пізнавати навколишній світ і розвиватися розумово, фізично і емоційно. Гра - природний процес навчання малюка, вона

задовольняє його потреби і приносить радість [2].

Головний вид розвиваючої гри для дитини 1 року - маніпуляції з предметами. Дитина активно досліджує їх різні властивості, їй цікаво все - розмір, форма, співвідношення, смак. Ігри з предметами розвивають пізнавальну діяльність і дрібну моторику пальців малюка. Для цих цілей відмінно підійдуть такі заняття, як вкладання предметів один в інший, перекладання речей з однієї коробки в іншу, збирання пірамідок і простих мозаїк, нескладних конструкторів з великими деталями т.п. [2]

Дітей раннього віку обов'язково захоплять ігри з водою. Кола на воді від кинутого предмета, приємні тактильні відчуття, мінливе відображення - це справжні відкриття для дитини.

Для розвитку емоційної сфери і уяви можна використати гру-забаву: «Конячка». Дорослий стає на коліна, а малюк влазить йому на спину, тримаючись за неї руками. Дорослий обережно підводиться на руках і на колінах і рухається вперед, зображуючи конячку і клацаючи язиком. Таким чином гра повторюється, таким же чином дорослі можуть грати з дитиною в машину, паровоз і т.п. Під час гри дорослий обов'язково наслідує звуки коника, машини, паровоза і заохочує до наслідування дітей, використовуючи примовлянки, невеличкі віршики тощо [4].

Масу задоволення доставить малюкові гра в «Догонялки», коли дорослий на четвереньках намагається втекти від дитини, даючи при цьому їй можливість наздогнати себе. У процесі даної гри можна використовувати іграшки: доганялки за ведмедиком, кішкою, собачкою, лялькою. Можна використовувати також різні варіації гри в хованки [4].

Психологи рекомендують наступний набір іграшок для дитини під кінець першого року життя: заводні іграшки, книжки з картонними сторінками, кубики, ляльки, відерця, м'ячі різних розмірів, іграшки, які можна возити на мотузочці за собою, іграшкові звірі, матрешки і пірамідки, машинки, нескладні конструктори, музичні іграшки тощо [5].

Батьки повинні гратися з дитиною з різними розвиваючими іграшками та розвивальними іграми, заохочувати до цього дитину. Проте дитина не може постійно зосереджувати свою увагу на чомусь одному, не витримує довго певної одноманітної діяльності, працездатність її нервової системи ще досить низька, тому, якщо дитина не хоче брати участь у ігровій діяльності, не слід наполягати на своєму. Також не слід забувати, що увагу маленьких діток не може довго затримувати на чомусь одному, тому краще всього закінчити гру перш, ніж малюк втомиться і почне відволікатися

Отже, для повноцінного розвитку дитини на першому році життя обов'язково повинно бути створене відповідне розвивальне середовище зі сприятливими умовами для розкриття можливостей дитини.

Література

1. Аксаріна Н.М. Виховання дітей раннього віку. – М., 1977.
2. Ігрові заняття з розвитку мовлення. I-II молодші групи / Упоряд. В.Л.Сухар. - Х. : Ранок-НТ, 2008. – 192 с.
3. Зернятко. Програма виховання дітей раннього віку. - К., 2004. – 205 с.

4. Кузнецова С. Оновлення предметно-розвиваючого середовища / С. Кузнецова, Г. Романова // Дитина в д./с.-2008. №34, - С.-58-65.

5. Кузнецова А.Е. Лучшие развивающие игры для детей от 1 до 3 лет./ Кузнецова А.Е. - М. : ООО «ИД РИПОЛ», 2006 – 189с.

УДК 378.14

ОЖОГАНИЧ В.П., ІВАНОВА В.В.
Мукачівський державний університет

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З НЕБЛАГОПОЛУЧНИХ СІМЕЙ

Розглянемо форми, методи і засоби педагогічного супроводу дітей з неблагополучних сімей. Під формою організації спільної діяльності ми розуміємо взаємодію педагога і дітей дошкільного віку з неблагополучних сімей, керовану попередньо встановленим порядком і режимом. Форми особистісно-орієнтованої взаємодії дозволять педагогу зайняти позицію партнера по відношенню до учасників, а не тільки організатора. Основним завданням педагога, з одного боку, є сприяння кожній дитині в тому, щоб вона могла проявити, показати себе, а з іншого – організація умов для набуття в групі позитивного досвіду, який має значення для всього колективу. При педагогічному супроводі групи дітей основним завданням педагога стає розвиток гуманних відносин між дошкільниками, формування у дітей дошкільного віку з неблагополучних сімей вміння спілкуватися [1].

Розглянемо методи організації педагогічного супроводу дітей дошкільного віку з неблагополучних сімей.

Методами педагогічного захисту є:

1. метод прямого втручання в конфлікт (наприклад, запобігти бійці);
2. метод «аналізу» (обговорення конфлікту, що виник, пошук шляхів його вирішення);
3. метод «правил» (актуалізація позиції дошкільника до проблеми в колективі відповідно до правил; колективна розробка правил і дотримання їх);
4. метод «уповільнення» (не заборона, а скорочення або припинення негативних переживань, вчинків);
5. метод «розвитку радісної перспективи» (подолання наявних страхів, небезпек, що виходять від оточуючих) та ін.

Методами турботи про дитину є:

- 1) метод «заспокоєння» – зміна неприємної ситуації в позитивну, в якій дитина не втратила б почуття власної гідності; невербальними (без слів) засобами: обійми, рукостискання, погладжування, використання розслаблюючої музики;
2. метод «аналізу» – обговорення з дитиною дій, афективних станів, які призводять до небезпеки для її здоров'я і життя;
3. метод «переключення» – перенесення уваги дитини на інші види діяльності, в яких вона з успіхом впорається з виниклими негативними

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>